

REPUBLIKA SLOVENIJA
STALNO PREDSTAVNIŠTVO PRI OECD
PARIZ

OECD Novičnik

2024

Novice Stalnega predstavništva RS
pri OECD v Parizu

Letnik III, številka 3

PARIZ, SEPTEMBER 2024

© 2024 Stalno predstavništvo Slovenije pri OECD

Vse pravice pridržane. Nobenega dela te knjige ni dovoljeno ponatisniti ali reproducirati ali uporabiti v kakršni koli obliki brez pisnega dovoljenja.

Za citiranje te publikacije:

(2024) OECD Novičnik

Uredila: Petra Bodlovič, asistentka veleposlanika

Stalno predstavništvo pri OECD Pariz

28, rue Bois-le-Vent

75016 Pariz

Francija

Tel: +33 1 44 96 50 69

E-pošta: slomission.paris@gov.si

Nagovor stalnega predstavnika / EU in posledično Slovenija pred velikimi strukturnimi izzivi

Spoštovani bralci,
Dragi partnerji in deležniki,

Pred vami je 11. izdaja OECD Novičnika. Ponosni smo, da objavljamo ekskluzivni intervju z generalnim sekretarjem OECD Cormannom. Ponosni smo tudi na intervju z namestnikom generalnega sekretarja Ulrikom Knudsnom o najbolj aktualnem dogajanju v OECD na področju umetne inteligence. V 11 številki poročamo tudi o prvem ministrskem zasedanju OECD na področju politike varstva potrošnikov, ki je potekala oktobra. Večina strokovne javnosti je gotovo seznanjena z Draghijevim poročilom in vse bolj zapletenimi geopolitičnimi razmerami v svetu. Draghijevo poročilo deluje po načelu "šok terapije". Hkrati ne velja prezreti, da je EU tokrat objavila odmevno politično poročilo prav na začetku političnega cikla. EU je pred velikimi družbenimi in gospodarskimi izzivi. Enako velja tudi za Slovenijo. Slednje velja tudi v veliki meri za OECD kot skupnost enako mislečih držav, ki je nastala kot odgovor na potrebe evropskih držav po 2. svetovni vojni.

Svetovni red, ki ga je v povojnem obdobju zagotavljal prav zahodni svet (tudi s pomočjo OECD) je oslavljen. Zato je kot naročeno, da bomo prav v tem tednu izvedli na OECD velik »foresight dogodek« pod delovnim naslovom »Global Strategy Group«. O tem več v naslednji izdaji novičnika.

Napovedovanje prihodnosti je pomembno, a obrnimo se za trenutek v zgodovino... po drugi svetovni vojni ZDA niso samo zagotavljale varnost na stari celini, hkrati so nudile izjemno pomembno finančno pomoč (Marshallov načrt) in še več, aktivno so se vključile v usklajevanje politik (predvsem ekonomske). Z današnje perspektive bi lahko rekli, da so s skupino enako mislečih držav, katerih ključna značilnost je bila zavezanost parlamentarni demokraciji in tržni ekonomiji, izvajale »mikromanagement« upravljanja povojnih ekonomij. To so bili časi ko so imeli zavezniki 60-70 % svetovnega GDP (in/ali trgovine). Prevlada je bila brez primere.

Časi so se hitro spremenili in danes imajo ZDA 25% svetovnega GDP. Če lahko do neke mere upravičeno trdimo, da so ZDA še vedno prevladujoč globalni igralec, se zdi, da je za ostale iz skupina enako mislečih (še posebej EU) držav to bolj kot ne oddaljeni privid. Zahodni svet je v povojnem obdobju predolgo živel v »demokracijskem mehurčku«, ko je na eni strani kvaliteta življenja sicer stalno rastla, a smo hkrati prav zaradi demografske krize in vzdrževanja socialne države, rešitev iskali v izkoriščanju cenene delovne sile v nerazvitem svetu. Ob tem se je prikrito zgodil prenos tehnologij in industrijskega znanja. Evropa se je znašla v novi situaciji, ko praktično nima več vodilnih tehnoloških podjetij na globalni ravni. Na drugi strani se zadnje čase zdi, da ZDA niso več tako zelo zavezane »mikromanagementu« v okviru enako mislečih držav. Ne velja spregledati njihovega odnosa do trgovinskih sporazumov, kako se lotevajo reindustrializacije gospodarstva, še posebej pomenljivo pa je kako rešujejo odnose z Kitajsko.

Demografskega izziva ne moremo reševati več zgolj z izkoriščanjem cenene delovne sile v nerazvitih državah. Prav tako reševanje primanjkljaja delovne sile z migracijsko politiko sproža resne in globoke politične izzivi v zahodnih demokracijah. OECD mora aktivno prispevati k miru in stabilnosti v svetu, za pragmatične okoljske rešitve, stabilnost v svetovni trgovini, pošteno in domišljeno razvojno politiko do globalnega juga. Obseg svetovnega dolga je izjemen in precedenčen. Finančne potrebe zahodne civilizacije so na nepredstavljeni ravni – tukaj mislimo na stroške staranje prebivalstva, zagotavljanje pokojnin in vzdržnega zdravstva, vlaganje v razvojne potrebe gospodarstva, ki bodo zagotavljale tehnološki primat in energetska tranzicijo, vlaganje v sodobno vojaško opremo, ki bo zagotavljajo svetovni red in mir ter pomoč pri financiranju potreb globalnega juga izgledajo brez primere. To bo od organizacije kot je OECD zahtevalo drugačno ravnanje v prihodnosti.

Če v ta kontekst umestimo srečanje slovenske avtomobilske industrije v prejšnjem tednu s kitajskimi proizvajalci avtomobilov v Ljubljani, kaže na to, da so slovenska podjetja pravočasno zaznala usodnost trenutka. Posledice umirjanja prodaje nemške avtomobilske industrije, se že selijo v slovensko dobaviteljsko industrijo. Verjetno je naslednji strateški korak poglobitev odnosov z indijskim trgov avtomobilskih proizvajalcev. To postavlja slovensko avtomobilsko industrijo in javno upravo v novo geopolitično stvarnost. Našo vlogo pripisati in prioritete v OECD pa prav tako pred novo realnost.

Zato predlagam, da beremo intervju generalnega sekretarja in namestnika generalnega sekretarja v luči novo nastajajočih geopolitičnih razmer. Ne pozabimo, da je OECD med tem organiziral odmevno konferenco »New Road to the Nuclear Energy«. To je za Slovenijo zelo pomemben doprinos s strani OECD, saj bo vlaganje v drugi blok Krško verjetno največja javna investicija v prihodnosti z namenom, da si zagotovimo stabilno, cenovno ugodno in klimatsko nevtralno energijo. Prav tako ne velja spregledati nastopa direktorja DSU (Mitja Križaja) na panelu »Housing foruma«. Času primerna je tudi udeležba vodstva OZS na »Global Productivity Forum« v tem tednu - obrtna zbornica se kot stanovska organizacija majhnih podjetij v Sloveniji mora aktivno nasloniti na študije OECD in vključiti v delo skupnosti enako mislečih držav. Veseli nas, da vedno več slovenskih predstavnikov aktivno sodeluje z OECD.

Mag. Peter Ješovnik, stalni predstavnik RS pri OECD

Kazalo

<i>Nagovor stalnega predstavnika / EU in posledično Slovenija pred velikimi strukturnimi izzivi</i>	3
1. <i>Pisni intervju z generalnim sekretarjem OECD Mathiasom Cormannom</i>	6
2. <i>Pisni intervju z namestnikom generalnim sekretarjem OECD Ulrikom Vestergaardom Knudsnom</i>	9
3. <i>Okrogla miza o boljših stanovanjskih politikah za boljša življenja</i>	11
4. <i>Poročilo z Ministrskega zasedanja OECD na temo »Potrošniki v središču digitalnega in zelenega prehoda« v Parizu, 8. in 9. oktobra 2024</i>	13
5. <i>OECD Vmesna gospodarska napoved, september 2024</i>	14
6. <i>Centralnobančna digitalna valuta in demokratične vrednote</i>	15
7. <i>Serija intervjujev s Slovenci, zaposlenimi pri OECD</i>	18
8. <i>OECD novice in dogodki</i>	20
9. <i>OECD iLibrary</i>	20

1. Pisni intervju z generalnim sekretarjem OECD Mathiasom Cormannom

Mathias Cormann je nastopil petletni mandat generalnega sekretarja OECD 1.6.2021. Pred tem je bil minister za finance Avstralije, imel več funkcij v zveznem Senatu Avstralije, omenjamo še funkcije vodje kabineta in višjega svetovalca različnim državnim in federalnim ministrom v Avstraliji in predsedniku vlade Zahodne Avstralije. V Avstralijo se je preselil leta 1996, rojen in odraščal je v nemško govorečem delu Belgije, kjer je diplomiral iz področja prava na *Flemish Catholic University of Luvain*, pred tem je študiral tudi na Univerzi v Namurju in, kot del programa *Erasmus*, tudi v UEA (*University of East Anglia*). Je poročen in ima dve hčeri.

Vir: OECD

Zelo cenimo vašo udeležbo na letošnjem Blejskem strateškem forumu, ki je bil osredotočen na temo „Svet vzporednih realnosti“. Kakšno je bilo vaše glavno sporočilo na panelu „Krmarjenje po globalnem toku“?

Moje glavno sporočilo je bilo, da je treba nujno oživiti prizadevanja za liberalizacijo trgovine po svetu. Globalizacija, odprti trgi, svobodnejši svetovni trgovinski in naložbeni tokovi ter širitev svetovne trgovine so zelo pomembno prispevali k povečanju dohodkov in življenjskega standarda po vsem svetu ter pomagali rešiti stotine milijonov ljudi iz revščine. Globalizacija in odprti trgi dokazano spodbujajo rast - spodbujajo konkurenco, inovacije, rast produktivnosti in učinkovitost. Več trgovine in več naložb pomeni močnejšo rast, več delovnih mest, višje dohodke in nižje stroške za potrošnike.

Deglobalizacija, nevezanost (*decoupling*) ali gospodarska razdrobljenost bi nas vse naredili revnejše. To bi pomenilo nižjo rast, manj delovnih mest, nižje dohodke in višje stroške za potrošnike in podjetja. To pomeni, da bomo na globalnem trgu prodali manj blaga in storitev ter bili prisiljeni plačati več za blago in storitve, ki jih kupujemo. Povzročilo bi tudi nadaljnje motnje v dobavnih verigah, kar bi vodilo v splošno zmanjševanje gospodarske učinkovitosti.

Da, potrebno je zagotoviti boljše delovanje globalizacije za ljudi. V največji možni meri moramo zagotoviti poštene in enake konkurenčne pogoje za trgovino na globalni ravni, z dobro delujočimi globalnimi trgi, temelječimi na na pravilih zasnovanem globalnem trgovinskem sistemu, ki dobro deluje. Zagotoviti moramo, da ima vsakdo možnost sodelovati in izkoristiti prednosti rastoče globalne trgovine ter da se bolje obvladuje okoljske in socialne posledice ter sploh vsa tveganja. Vendar ne smemo zavreči zrna skupaj s plevami. Izboljšajmo način delovanja globalizacije za ljudi. Ne zaustavimo ali obračajmo je.

Z zmanjševanjem tveganja (*de-risking*) ni nič narobe. Seveda je primerno v kontekstu na primer nekaterih motenj v dobavni verigi, ki smo jih izkusili po Covidu, in nedavnih učinkov ruske vojne proti Ukrajini oceniti ta tveganja in si prizadevati za njihovo obvladovanje. Vendar pa pretirana koncentracija proizvodnje in dobavnih mrež ali mrež strank povečuje tveganje. Zato naredimo to na razumen in uravnotežen način ter da ne po nepotrebem ogrozimo pozitivnih koristi, ki jih prinaša širitev globalne trgovine.

OECD je vodilna organizacija na globalnem nivoju pri zagotavljanju podatkov in na dokazih zasnovanih analiz, kot tudi pri razvijanju in širjenju najboljših praks in političnih smernic, z namenom podpirati boljše politike za boljše življenje članic in nečlanic OECD. Katere vodilne dejavnosti/izdelki OECD so po vašem mnenju najbolj pomembni, uspešni in vključujoči v tem kontekstu?

OECD zagotavlja dokaze, najboljše prakse na področju politik in globalne standarde na skoraj vseh področjih oblikovanja gospodarskih politik. Imamo pet ključnih prednostnih nalog, ki odražajo stališča naših članic o ključnih skupnih izzivih in priložnostih, kot tudi naše relativne prednosti kot organizacije. Naj naštejemo le nekaj pravočasnih, vplivnih in vključujočih pobud v okviru vsake od teh prednostnih nalog:

- **na področju spodbujanja politik za zagotovitev močnega, trajnostnega, vključujočega in odprnega gospodarskega razvoja in rasti** smo - poleg rednih Ekonomskih napovedi in Ekonomskih pregledov nadaljevali z doseganjem dobrega napredka še na področju dvostebne rešitve (*Two Pillar Solution*) za pravičnejši mednarodni davčni sistem in njegovo boljše delovanje v vse bolj digitaliziranem in globalnem gospodarstvu, vključno s povečujočo se implementacijo globalnega minimalnega davka in pravilom STTR (*Subject to Tax Rule*), kar bo še posebej podpiralo gospodarstva v razvoju. Ta pobuda bo imela oprijemljiv učinek na sposobnost držav, da obvladujejo naraščajoče davčne pritiske, ohranjajo enake konkurenčne pogoje in privabljajo naložbe. Letos smo doslej pospešili tudi več novih vodilnih pobud, ki bodo podpirale politike spodbujanja rasti in njene kakovosti: nov forum OECD o enakosti spolov (*Forum on Gender Equality*) in pobudo za zbiranje podatkov na tem področju, pa tudi novo poročilo o svetovnem dolgu (*Global Debt Report*) in najnovejše rezultate naše raziskave o zaupanju (*Trust Survey*), ki vladam pomaga zagotoviti zaupanje v vlado.
- **za zagotavljanje vodilne vloge na globalni ravni na področju podnebnih ukrepov, da bi do leta 2050 pomagali zagotoviti globalno neto ničelne emisije** se je OECD osredotočil na omogočanje/spodbujanje širjenja najboljših na dokazih temelječih političnih praks in izboljševanje mednarodnega sodelovanja. Naš vodilni Vključujoči forum o pristopih za blaženje emisij ogljika (*Inclusive Forum on Carbon Mitigation Approaches – IFCMA*) vključuje 59 članov, ki predstavljajo vse regije sveta. IFCMA je zastavljen, da pomaga optimizirati globalni učinek prizadevanj za zmanjšanje emisij po vsem svetu s pomočjo boljše izmenjave podatkov in informacij, vzajemnim učenjem na podlagi dokazov in vključujočim večstranskim dialogom. Pripravili smo že novo analizo o različnih metodologijah in izzivih, povezanih z metriko za intenzivnost ogljika, da bi podprli bolj koordiniran pristop, in pričeli s pilotnimi študijami, da bi preizkusili uporabo pristopov IFCMA za pregled politik in meritve.
- **za izkoriščanje vseh priložnosti na področju digitalne preobrazbe in umetne inteligence (UI), ob sočasnih blažitvi in boljšem upravljanju vseh nastajajočih povezanih tveganj in motenj**, je OECD vodilni pri podpiranju zaupanja vrednega upravljanja UI. Izdali smo novo priporočilo o UI, ki podpira skupna načela in razumevanje glede ključnih konceptov UI med vladami. V podporo Hirošimskemu procesu UI skupine G7 smo začeli delati na mehanizmu za spremljanje kodeksa ravnanja za organizacije, ki razvijajo napredne sisteme UI, v okviru Hirošimskega procesa UI (*Hiroshima AI Process Code of Conduct for Organisations Developing Advanced AI Systems*). In da bi vladam pomagali opredeliti in se soočiti z vsemi političnimi izzivi, povezanimi s hitro razvijajočimi se tehnologijami, smo vzpostavili nov Globalni forum o tehnologiji (*Global Forum on Technology*).
- **Pri spodbujanju dobro delujočih globalnih trgov in enakih konkurenčnih pogojev na globalni ravni, z dobro delujočim in na pravilih temelječim trgovinskim sistemom**, se še naprej odločno zavzemamo za odprto svetovno trgovino in za globalizacijo, ki naj deluje bolje za vse. Naši podatki in analize zagotavljajo podatkovno bazo, ki jo oblikovalci politik potrebujejo za sprejemanje preudarnih odločitev o trgovinski politiki, vključno z identificiranjem koncentracij v ključnih dobavnih verigah, v podporo prizadevanjem za zagotavljanje odpornosti, kot tudi preglednosti za STO pogajanja o teme, kot so e-trgovina ter kmetijske subvencije in subvencije za fosilna goriva.

- **Na področju širjenja standardov OECD prek članstva in partnerstev ter preudarnega pristopa k trajnostnemu razvoju** je Svet OECD letos sprejel zgodovinsko odločitev o začetku pristopnega postopka z Indonezijo in Tajsko, največjim oziroma drugim največjim gospodarstvom v jugovzhodni Aziji. Napredovali smo tudi v pristopnih postopkih z Argentino, Bolgarijo, Hrvaško, Perujem in Romunijo ter razvili novo partnerstvo med Afriko in OECD, obenem pa smo dajali prispevke G7 in G20, kar vse pripomore k večjemu učinku našega dela in spodbuja k večji skladnosti z našimi standardi.

Kako lahko OECD v svetu medsebojno povezanih geopolitičnih, gospodarskih in družbenih izzivov najboljše prispeva in pomaga širiti/optimizirati potrebne kompleksne preobrazbe/prehode, spodbuja inovativne pristope, pomaga oblikovati boljše politike in ponovno vzpostaviti zaupanje?

Medtem ko so se gospodarski pogoji in politično okolje, s katerimi se soočajo vlade, precej spremenili od ustanovitve OECD leta 1961, se temeljna načela, ki usmerjajo naše delo, niso spremenila. OECD je ključni globalni institucionalni varuh skupnih - in medsebojno povezanih - vrednot naših članic: demokracije, pravne države, varovanja človekovih pravic in tržnih ekonomskih načel. Te vrednote so prestale preizkušnjo časa in jih bomo ohranili v osrčju našega dela.

Naše poslanstvo ostaja podpora boljšim politikam za boljše življenje, kar pomeni pomoč državam pri spopadanju s kratkoročnimi izzivi in prilagajanju na dolgoročne strukturne spremembe v naših gospodarstvih in družbah, od staranja prebivalstva, zaostajanja rasti produktivnosti do zelene in digitalne preobrazbe. Nobena država tega ne more storiti sama: učinkoviti multilateralizem je edini način za reševanje skupnih globalnih izzivov. Sklicevanje srečanj držav in omogočanje medsebojnega dialoga, ki pomaga povečati naše skupne ambicije in omogoča vladam, da se učijo iz izkušenj drugih, je v našem DNK organizacije.

Pri tem se bomo osredotočili na relativne prednosti OECD: naše edinstvene podatke, analize, ki temeljijo na dokazih, najboljše politične prakse, ki odražajo skupne izkušnje, naše globalno vodilne standarde, našo multidisciplinarno perspektivo, ki se dotika skoraj vseh področij oblikovanja gospodarskih politik, ter naših platform za pozitivno in vključujoče večstransko sodelovanje.

Pripravila:

Jana Erzetič, pooblaščenica ministrice

2. Pisni intervju z namestnikom generalnega sekretarja OECD Ulrikom Vestergaardom Knudsnom

Ulrik Vestergaard Knudsen je od januarja 2019 namestnik generalnega sekretarja OECD, kjer je odgovoren za digitalno preobrazbo, globalne odnose, trgovino, kmetijstvo ter enakost spolov in raznolikost. Leta 2021 je postal prvak OECD na področju enakosti spolov. Prej je bil stalni državni sekretar na danskem ministrstvu za zunanje zadeve in veleposlanik pri OECD in UNESCO. Služboval je tudi kot šerpa in svetovalec dveh danskih predsednikov vlad. Njegova diplomatska kariera vključuje delo v Londonu, Washingtonu in Moskvi. Kratek čas je deloval tudi pri družbi Vodafone. Magistriral je iz ekonomije na Univerzi v Københavnu.

Vir: OECD

Vir: OECD

Ali lahko na kratko pojasnite mandat in namen preoblikovanega novega integriranega partnerstva med GPAI in OECD ter kako bodo lahko članice in nečlanice OECD spodbujale ambiciozno agendo za izvajanje varne, zanesljive in zaupanja vredne umetne inteligence, osredotočene na človeka?

V začetku julija po vrhu v New Delhiju smo napovedali, da bosta GPAI in OECD združila moči za oblikovanje Integriranega Partnerstva na področju umetne inteligence. To partnerstvo je nastalo zaradi skupnega cilja članic GPAI in OECD, da bi spodbujali razvoj in uvajanje varne, zanesljive in zaupanja vredne umetne inteligence (AI) med sektorji ter spodbujali mednarodno interoperabilnost na področju politike AI. Temelji na skupnem razumevanju, da je za doseg tega cilja potrebno vključujoče sodelovanje držav, zainteresiranih strani ter drugih mednarodnih organizacij in pobud.

Partnerstvo z enakopravnim sodelovanjem članic OECD in držav GPAI služi kot vključujoč forum za dialog o AI, ki temelji na skupni zavezanosti k vrednotam, usmerjenim v človeka, kot se odražajo v Načelih OECD o AI. Partnerstvo že vključuje več kot 40 držav iz šestih celin in je odprto za nove članice, vključno z državami v razvoju in gospodarstvi v razvoju, ki delijo te vrednote in si želijo sodelovati v tem skupnem prizadevanju za oblikovanje svetovne agende na področju AI.

Partnerstvo z enakopravnim sodelovanjem članic OECD in držav GPAI služi kot vključujoč forum za dialog o AI, ki temelji na skupni zavezanosti k vrednotam, usmerjenim v človeka, kot se odražajo v Načelih OECD o AI. Partnerstvo že vključuje več kot 40 držav iz šestih celin in je odprto za nove članice, vključno z državami v razvoju in gospodarstvi v razvoju, ki delijo te vrednote in si želijo sodelovati v tem skupnem prizadevanju za oblikovanje svetovne agende na področju AI.

Ustanovitev Partnerstva je pomemben korak naprej pri širjenju skupnega dosega raziskovalno naravnane dela GPAI ter političnih in tehničnih analiz in nasvetov OECD na področju AI. Ključni aspekt Partnerstva je njegova obsežna multidisciplinarna strokovna skupnost, ki združuje Večstransko strokovno skupino GPAI in Mrežo strokovnjakov OECD za AI, podpirajo pa jo obstoječi Strokovni podporni centri GPAI v Franciji, Kanadi in na Japonskem. Ta strokovna raven je bistvena za obveščanje in izmenjavo informacij z oblikovalci politik ter pospeševanje dela Partnerstva.

Kako kot NGS gledate na izziv sprejemanja informiranih odločitev in izboljšanja prihodnjih rezultatov glede na hiter razvoj na področju AI? Kakšna je vizija Integriranega Partnerstva GPAI in kako jo je mogoče uspešno nadgraditi in - kar je še pomembneje - izvajati v državah?

Delo OECD na področju digitalne preobrazbe, ki ga nadzorujem v vlogi DSG, mora upoštevati hiter tehnološki razvoj na tem področju, da bi državam pomagalo slediti razvoju in izkoristiti njegove prednosti.

Priporočilo OECD o umetni inteligenci, ki je bilo sprejeto leta 2019 in posodobljeno v začetku letošnjega leta, je najboljši primer z dokazi podprtega, v prihodnost usmerjenega in na načelih temelječega političnega pristopa k tehnološkemu razvoju, ki konkretno vpliva na oblikovanje politik po vsem svetu. Njegova Načela so bila zasnovana tako, da so praktična in izvedljiva, hkrati pa dovolj prožna, da so prestala preizkus časa. V nedavni posodobitvi smo upoštevali nedavni razvoj tehnologij AI, vključno s pojavom splošno namenske in generativne AI. Priporočilo je vplivalo na okvire politike AI po vsem svetu, vključno z Načeli AI skupine G20, opredelitev OECD za „sistem AI“ pa sta prevzela Akt EU o umetni inteligenci in Okvirna konvencija Sveta Evrope o umetni inteligenci ter človekovih pravicah, demokraciji in pravni državi.

Za pomoč pri izvajanju Načel v praksi in spodbujanju informiranega oblikovanja politik na področju AI zbiramo podatke in najboljše prakse o zaupanju vredni AI prek OECD.AI Policy Observatory, ki je svetovno največja, vladno preverjena zbirka podatkov o nacionalnih strategijah in politikah na področju AI in zajema več kot 1000 politik več kot 70 jurisdikcij po vsem svetu. Institut Jožef Stefan, eden vodilnih slovenskih znanstvenoraziskovalnih inštitutov, je eden od partnerjev, ki sodeluje pri razvoju Observatorija preko živih metrik laboratorija AI Lab.

Na podlagi tega dela bo Partnerstvo razvijalo prilagojene raziskave, analize in politične nasvete na področju AI z razvojem vključujočega delovnega programa, ki bo upošteval različne potrebe, zmožnosti in prednostne naloge članic. Njegova edinstvena prednost je združevanje držav z vsega sveta na podlagi skupnih vrednot in na enakopravni podlagi, skupaj z neposrednim sodelovanjem med oblikovalci politik in strokovnjaki. Ob pojavu in razvoju novih tehnologij bo Partnerstvo izkoristilo svojo obsežno in dejavno skupnost strokovnjakov, da bi zagotovilo pravočasno analizo politik in hitro sledilo tehnološkemu razvoju. To so ključne značilnosti za implementacijo rezultatov GPAI v državah in navsezadnje za napredek vizije GPAI za varno, zanesljivo in zaupanja vredno AI po vsem svetu.

Učinkovito komuniciranje o AI zahteva premišljen pristop. Kako se bosta komuniciranje in promocija dela OECD in GPAI razvijala v skladu s hitro razvijajočimi se trendi, ob upoštevanju izzivov, s katerimi se soočajo države, različnih predpisov, različnih kulturnih in etičnih standardov, pri čemer je treba graditi na zavezi OECD, da bo še naprej vodilna organizacija za oblikovanje družbene, gospodarske in individualne odgovornosti na področju AI?

Jasno in na dokazih temelječe komuniciranje je bilo pri našem delu v OECD vedno ključnega pomena. Hiter razvoj na področju AI in naraščajoče število regulativnih pobud na tem področju predstavljata dodatne izzive, ko gre za učinkovito komuniciranje v različnih nacionalnih in kulturnih kontekstih. V tem okolju pospeševanje interoperabilnih standardov in okvirov AI, ki temeljijo na skupnih vrednotah, ni „lepo imeti“: bistveno je, da se zagotovita stabilnost in predvidljivost, hkrati pa je uporabnikom treba zagotoviti, da aplikacije AI ne bodo zlorabljene.

OECD od leta 2016 spodbuja zблиževanje glede ključnih elementov upravljanja AI - vključno s pristopi, ki temeljijo na tveganju, spoštovanjem človekovih pravic in pomenom standardov, kot so zajeta v načelih v Priporočilu OECD o AI. Tesno sodelujemo z državami G7, G20 in mednarodnimi organizacijami, kot so Združeni narodi, Unesco, Afriška unija in Svetovna banka, za spodbujanje izmenjave znanja, skupnega razumevanja AI ter širokega in vključujočega dialoga. Sodelujemo tudi z Evropsko komisijo pri spremljanju in ocenjevanju napredka držav članic EU pri implementaciji Usklajenega načrta EU o AI. Na podlagi dela OECD pri spodbujanju interoperabilnosti in na raziskavah temelječega portfelja GPAI na področju AI bo Integrirano Partnerstvo črpalo svojo moč iz raznolikosti svojega članstva in strokovne skupnosti. Različne regulativne, kulturne in pravne okoliščine, s katerimi se soočajo člani, bodo ključne gonilne sile pri spodbujanju interoperabilnih okvirov AI, ki temeljijo na skupni zavezanosti skupnim vrednotam, izraženim v Načelih OECD za AI.

Celotna mednarodna politična in strokovna skupnost poziva k skupnemu ukrepanju pri razvoju in delovanju AI. Kako lahko OECD zasebnim podjetjem in strokovnjakom omogoči, da delijo svoje inovativne rešitve, usposabljanje in finančna sredstva, ki so na voljo v zasebnem sektorju?

Sodelovanje več zainteresiranih strani je v središču pristopa OECD k raziskavam in analizam politik, zlasti na digitalnem področju. OECD deluje kot povezovalac, ki vladam in drugim zainteresiranim stranem, vključno z zasebnim sektorjem, zagotavlja vire in platforme za izmenjavo informacij in najboljših praks na področju AI.

Strokovna skupnost GPAI združuje več kot 500 strokovnjakov iz vlad, industrije, akademskih krogov, tehničnih partnerjev in civilne družbe, organiziranih okoli ključnih tem. Ti strokovnjaki si neposredno izmenjujejo informacije z oblikovalci politik in oblikujejo rezultate GPAI. Strokovna skupnost je zgled vključujočega in reprezentativnega sodelovanja, ki nam omogoča, da se odzovemo na nastajajoče prednostne naloge na področju AI in bolje podpremo člane GPAI ter obveščamo in usklajujemo politike AI po vsem svetu.

Naša baza dokazov izhaja tako iz držav - v naši obsežni zbirki podatkov o strategijah in političnih pobudah na področju AI po vsem svetu - kot tudi od zasebnih akterjev, ki omogočajo zbiranje in analizo podatkov o trendih, spretnostih, politikah in najboljših praksah na področju AI. Člani organizacije Business at OECD (BIAC) na primer prispevajo k podatkom, ki so predstavljeni v OECD.AI Policy Observatory, vključno s podatki LinkedIna o ponudbi in povpraševanju po spretnostih ter podatki o objavah o AI iz Microsoft Academic Graph.

Ob letošnjem italijanskem predsedovanju skupini G7 je OECD kot partner znanja letos poleti napovedal razvoj okvira poročanja za spremljanje uporabe Mednarodnega kodeksa ravnanja za organizacije, ki razvijajo napredne sisteme umetne inteligence v okviru procesa Hirošima, k čemur so pozvali voditelji skupine G7. Ta pobuda, ki je trenutno v pilotni fazi, je temeljila na informacijah zasebnih akterjev in bila namenjena njim, pri čemer je bil preizkušen okvir za poročanje, ki zbira informacije o tem, kako organizacije, ki razvijajo napredne sisteme AI, uresničujejo Ukrepe kodeksa ravnanja. To je le en primer sodelovanja OECD z različnimi zainteresiranimi stranmi, ki se bo v okviru Integriranega Partnerstva v prihodnje še okrepilo.

Pripravila:

Ana Strnad, svetovalka

3. Okrogla miza o boljših stanovanjskih politikah za boljša življenja

Na OECD je v ponedeljek, 7.10.2024 potekala okrogla miza o boljših stanovanjskih politikah za boljša življenja (povezava na dogodek: <https://www.oecd.org/en/events/2024/10/housing-event-world-habitat-day.html>)

S strani Slovenije je na dogodku (drugi panel) sodeloval kot govorec Mitja Križaj, generalni direktor DSU (družba za svetovanje in upravljanje).

Dogodek je vključeval dve okrogli mizi (panela).

Na prvem panelu, ki ga je vodil Alain de Serres, vršilec dolžnosti direktorja Enote za politiko in raziskave, Ekonomski oddelek, je bila predstavljena **OECD Agenda za reformo stanovanjske politike** (povezava na dokument: [file:///C:/Users/A1577/Downloads/ddb57031-en%20\(2\).pdf](file:///C:/Users/A1577/Downloads/ddb57031-en%20(2).pdf)).

Ta dokument določa agendo za reforme politike, s ciljem da bi stanovanjski sektorji postali ekonomsko učinkovitejši, socialno vključujoči in okoljsko trajnostni. Agenda združuje na dokazih temelječe zaključke, ki jih je OECD opredelil s celovitim pregledom delovanja stanovanjske trga in sektorja, izvedena v zadnjih letih. Na podlagi teh ugotovitev agenda zagotavlja jedrnat nabor dobrih načel in praks ki jih lahko nosilci odločanja uporabijo in prilagodijo glede na okoliščine in želje v državi za izvajanje reform za boljše bivanje.

Glavna sporočila:

- Upoštevanje večplastnosti stanovanjske politike.
- Izvajanje regulativnega okolja, ki omogoča, da se ponudba stanovanj učinkovito in uspešno odziva na povpraševanje.
- Sledenje političnim strategijam, ki spodbujajo dostop do cenovno dostopnih kakovostnih stanovanj za vse in preprečujejo različne oblike segregacije.
- Odstranitev izkrivljanj, ki vplivajo na izbiro alternativnih načinov posesti in povečanje učinkovitosti obdavčitve stanovanj.
- Povečanje okoljske trajnosti stanovanj.
- Zagotavljanje ustreznega stanovanjskega financiranja na načine, ki so skladni s finančno stabilnostjo, ekonomsko odpornostjo in okoljsko trajnostjo.
- Krepitev baze dokazov za boljše oblikovanje stanovanjske politike.

Na drugem panelu, ki ga je vodil Luiz de Mello, direktor Enote za študije držav, Ekonomski oddelek, so bili obravnavani nekateri primeri držav (Mehika, Irska, Kostarika in Slovenija). Mitja Križaj, generalni direktor DSU je predstavil probleme in izzove s katerimi je soočena Slovenija na področju stanovanjske politike in vlogo DSU pri tem. Osredotočil se je na priporočila, ki so bila predstavljena v zadnjem OECD Ekonomskem pregledu za Slovenijo v katerem je bilo tematsko področje namenjeno prav stanovanjski politiki (povezava na dokument: https://www.oecd.org/en/publications/oecd-economic-surveys-slovenia-2024_bc4a107b-en.html)

V razpravi je bilo med drugimi poudarjeno, da stanovanjska politika še naprej predstavlja izziv oblikovalcem politik, saj stanovanjske politike vplivajo na cenovno dostopnost stanovanj, pa tudi na makroekonomski razvoj, finančno stabilnost, konkurenčnost in okoljsko učinkovitost. Zajeti so predpisi o prostorskem načrtovanju in rabi zemljišč, gradbeni standardi, predpisi o trgu najemnin, socialno in cenovno dostopne stanovanjske politike, obdavčitev premoženja in dohodka, okoljska politika in standardi, ureditev javnega upravljanja in ureditev finančnega trga.

Pripravila:

mag. Petra Draušbaher Krušič, pooblaščenica ministrice

4. Poročilo z Ministrskega zasedanja OECD na temo »Potrošniki v središču digitalnega in zelenega prehoda« v Parizu, 8. in 9. oktobra 2024

Na sedežu OECD je 8. in 9. oktobra 2024 potekalo prvo ministrsko zasedanje na temo varstva in opolnomočenja potrošnikov v času velikih digitalnih sprememb. Na zasedanju so se izmenjale prakse in izkušnje držav na področju potrošniške zakonodaje in praks na digitalnih trgih in pri zelenem prehodu ter priporočila OECD pri spopadanju s temi izzivi.

OECD študija, ki je zajela 20 držav in 35000 ljudi je pokazala, da je devet od desetih potrošnikov že bilo oškodovanih pri spletnih nakupih. Spletni odštevalniki, skrite pristojbine in naročniške pasti vplivajo na vedenje potrošnikov in pogosto vodijo do nenamernih nakupov ali ogrožanja zasebnosti. Te goljufive prakse so zelo razširjene na spletnih mestih in v aplikacijah ter predstavljajo veliko tveganje za potrošnike po vsem svetu.

Generalni sekretar OECD Mathias Cormann je uvodoma dejal, da osebna potrošnja v državah OECD v povprečju predstavlja približno 60 % BDP. Zato imajo potrošniške politike pomembno vlogo pri prispevanju k dobro delujočim, odprtim in konkurenčnim trgom z zaščito potrošnikov pred zavajajočimi, nepoštenimi in goljufivimi poslovnimi praksami ter nevarnimi izdelki ter zagotavljanje enakih konkurenčnih pogojev za podjetja.

Udeleženci so obravnavali tudi načine za zaščito in opolnomočenje potrošnikov, ki sprejemajo odločitve o trajnostni potrošnji, ter reševanje novih tveganj za varnost potrošniških izdelkov. Del razprave je bil tudi varna in odgovorna uporaba litij-ionskih baterij. Zaradi naraščajočega števila varnostnih incidentov, povezanih s temi baterijami, OECD in njene članice začenejo kampanjo ozaveščanja o njihovi varni in odgovorni uporabi. Predvideva se, da bo svetovni trg litij-ionskih baterij do leta 2032 dosegel 307,8 milijarde USD z 59,8 milijarde USD leta 2022, kar poudarja nujnost teh prizadevanj.

Slovenija je na zasedanju izpostavila, da digitalni trgi in nove tehnologije potrošnikom omogočajo lažji dostop do izdelkov in večjo izbiro, a prinašajo tudi tveganja. V Sloveniji in EU je varstvo potrošnikov na zelo visoki ravni, z zagotavljanjem visokih varnostnih standardov in poprodajnih pravic. Za zaupanje v digitalno tehnologijo je v prvi fazi pomembno izobraževanje in ozaveščanje potrošnikov. Ključnega pomena pa je, da se zoper gospodarske subjekte in spletne platforme (tudi iz tretjih držav) izvaja nadzor nad spoštovanjem veljavnih predpisov Evropske unije. Glede na hitre spremembe in veliko ponudbo proizvodov, je pomembno, da je potrošnik dobro informiran o vseh novostih in spremembah ter pravicah.

Slovenija se je tudi zavzela, da imajo potrošniki dostop do jasnih informacij o trajnostnih izdelkih. Tudi spodbujanje popravil je del trajnostnih praks, pri čemer v Sloveniji že imamo dolgo delujoč sistem obveznih poprodajnih storitev, vključno s popravilom. Trajnostna potrošnja mora biti skupna odgovornost proizvajalcev in potrošnikov, podprta z zakonodajnimi in ozaveščevalnimi ukrepi. Za dobro delujoč digitalni trg je potrebno mednarodno sodelovanje držav in mednarodnih organizacij, potrošnikov in podjetij.

Za učinkovito zaščito in varnost je treba uskladiti politiko varstva potrošnikov s klimatsko politiko, varovanjem okolje, regulatorno politiko, varstvom otrok, digitalizacijo, varstvom podatkov, varstvom konkurence, razvojem umetne inteligence in mednarodne trgovine, če naštejemo nekatere.

Končni vsebinski dokument ministrskega zasedanja je Izjava o varstvu in opolnomočenju potrošnikov v digitalnem in zelenem prehodu, ki so jo ministri sprejeli na zaključni seji.

Delegacijo Republike Slovenije je vodil veleposlanik Peter Ješovnik, poleg njega sta se zasedanja udeležila še generalna direktorica Karla Pinter in Luka Omerzel, oba iz Ministrstva za gospodarstvo, turizem in šport.

Pripravila:

Petra Česen Čatar, namestnica stalnega predstavnika

5. OECD Vmesna gospodarska napoved, september 2024

V sredo, 25. septembra sta generalni sekretar OECD Mathias Cormann in glavni ekonomist OECD Alvaro Pereira predstavila OECD Vmesno gospodarsko napoved z naslovom "Novo poglavje" (*Turning the Corner*).

V nadaljevanju posredujemo povzetek napovedi.

Rast v drugem četrtletju 2024 je bila na splošno v skladu s projekcijami in ostaja odporna. Inflacija se vrača k ciljem centralnih bank. Rast je bila relativno močna v številnih državah G20, vključno z ZDA, Brazilijo, Indijo, Indonezijo in Združenim kraljestvom. Kljub temu so bili nedavni rezultati manj ugodni v nekaterih drugih razvitih gospodarstvih, zlasti v Nemčiji, kjer so negotove razmere prispevale k višjim stopnjam varčevanja v gospodinjstvih in podjetniških sektorjih, industrijska dejavnost pa je bila šibka. Svetovna trgovina okreva hitreje, kot je bilo pričakovano, vendar prevozni stroški ostajajo visoki, izvozna naročila pa so se nedavno zmanjšala.

Inflacija cen blaga je padla, vendar pritiski na stroške in cene v številnih storitvenih sektorjih še vedno obstajajo. Inflacija cen storitev se bo morda še vedno morala znižati za 1 odstotno točko ali več v mnogih gospodarstvih, da se osnovna inflacija vrne na stopnje, ki so skladne z inflacijskimi cilji. Svetovna rast BDP naj bi se v letih 2024 in 2025 stabilizirala pri 3,2 %, pri čemer bo nadaljnja deflacija, izboljšanje realnih dohodkov in manj restriktivna denarna politika v številnih gospodarstvih pomagala podpirati povpraševanje.

Letna rast BDP v ZDA se bo predvidoma upočasnila, vendar jo bo ublažilo sproščanje denarne politike, pri čemer naj bi rast leta 2024 znašala 2,6 %, leta 2025 pa 1,6 %. Rast BDP v evroobmočju naj bi leta 2024 znašala 0,7 %, leta 2025 pa 1,3 %. Rast na Kitajskem naj bi se leta 2024 umirila na 4,9 % in leta 2025 na 4,5 %.

Inflacija naj bi se v večini držav G20 do konca leta 2025 vrnila na cilj. Skupna inflacija naj bi se znižala s 5,4 % leta 2024 na 3,3 % leta 2025 v gospodarstvih G20, pri čemer se bo osnovna inflacija v razvitih gospodarstvih G20 znižala na 2,7 % leta 2024 in 2,1 % leta 2025.

Tveganja napovedi:

- nenehne geopolitične in trgovinske napetosti bi lahko povzročile vse večjo škodo investicijam in zvišanje uvoznih cen,
- finančni pogoji bi lahko ostali omejevalni dlje časa,
- visoka inflacija cen storitev ostaja zaskrbljujoča,
- servisiranje dolga v državah v razvoju ostaja izziv.

Priporočila:

- obstaja prostor za znižanje obrestnih mer, vendar mora denarna politika ostati preudarna,
- potrebni so odločni ukrepi za ponovno vzpostavitev fiskalnega prostora,
- vlade morajo oživiti tempo strukturnih reform,
- strukturne reforme, ki spodbujajo konkurenco, bi dvignile življenjski standard (treba je zmanjšati ovire za konkurenco v storitvah, ovire za vstop na področja energetike, telekomunikacij in prometa se lahko zmanjšajo; izboljšati transparentnost in odgovornost lobiranja)

Povezava na dokument: <https://www.oecd.org/en/about/news/press-releases/2024/09/oecd-global-economy-is-turning-the-corner-as-inflation-declines-and-trade-growth-strengthens.html>

Pripravila:

mag. Petra Draušbaher Krušič, pooblaščenica ministrice

6. Centralnbančna digitalna valuta in demokratične vrednote

Odbor za finančne trge (OECD CMF) in strokovna skupina za finance ter digitalizacijo (OECD EGFD) sta v preteklih letih pripravila in objavila gradivo s področja centralnbančne digitalne valute (ang. Central Bank Digital Currency – v nadaljevanju CBDC) in demokratičnih vrednot¹. Namen gradiva je seznanitev držav članic OECD o koristih, tveganjih in izzivih, ki jih prinaša potencialna uvedba CBDC. V zadnjem času so se razprave o CBDC osredotočale predvsem na potencialna tveganja, ki bi jih lahko te valute predstavljale za finančno posredništvo in finančno stabilnost. Vendar je pomembno razmisliti tudi o tem, kako bi lahko prispevale k blaginji državljanov in kako jih je mogoče uporabiti kot pomoč pri ohranjanju nekaterih demokratičnih vrednot. V tem gradivu je opredeljeno, kako lahko zasnova in izvajanje CBDC državam pomagata ublažiti grožnje posameznikovih svoboščin in človekovih pravic ter kako spodbuditi pravično obravnavo državljanov, varstvo zasebnosti in zaupanje državljanov v centralne banke. K tem ciljem lahko dodatno pripomore dobra struktura upravljanja sistemov CBDC na nacionalni in mednarodni ravni.

¹ Poročilo *Central Bank Digital Currencies (CBDCs) and democratic values* je na voljo na naslednji [povezavi](#).

CBDC je digitalna oblika fiat denarja, izdana s strani centralnih bank in s priznanim statusom zakonitega plačilnega sredstva ter se pojavlja predvsem kot potencialni odgovor na izzive, ki jih prinaša sodobna digitalizacija. Na temu mestu je potrebno poudariti, da je CBDC komplementaren gotovini in bo zato gospodinjstvom in industriji omogočal univerzalni dostop do zakonitega plačilnega sredstva v digitalni obliki. Centralne banke lahko k izdaji CBDC pristopijo na različne načine. CBDC je lahko dostopen širokemu krogu uporabnikov oziroma širši javnosti – »CBDC na drobno« (ang. Retail CBDC), lahko pa je namenjen le komercialnim bankam in drugim finančnim institucijam – »CBDC na debelo« (ang. Wholesale CBDC). OECD gradivo se osredotoča na CBDC, ki bo dostopen širokemu krogu uporabnikov.

Danes že 94 centralnih bank raziskuje CBDC, več kot četrtnina pa jih razvija ali vodi CBDC. V treh državah² so CBDC v celoti uvedli, medtem ko pilotni projekti CBDC potekajo v petih državah. Razprave o CBDC se krepijo, izvedljivost izdajanja digitalnega javnega denarja pa se povečuje. Glede na osrednjo vlogo, ki bi jo morebitna ureditev CBDC imela v strukturi in delovanju finančnega sistema, je vse bolj pomembno preučiti, kako bi se pri oblikovanju takšnega instrumenta lahko prispevale k blaginji državljanov ter upoštevale demokratične vrednote in načela. Izdaja CBDC lahko po eni strani poveča varnost in učinkovitost plačil, poveča finančno vključenost, omogoči boljši nadzor nad nezakonitimi plačili, centralnim bankam omogoči boljši vpogled v aktivnosti varčevanja ter jim zagotovi dodatne instrumente monetarne politike in nenazadnje večja finančno stabilnost. Po drugi strani pa prinaša kar nekaj pomembnih izzivov, kot so vpliv na obstoječo dejavnost komercialnih bank in finančnih institucij, vpliv na izvajanje denarne politike ter vpliv na finančno stabilnost³.

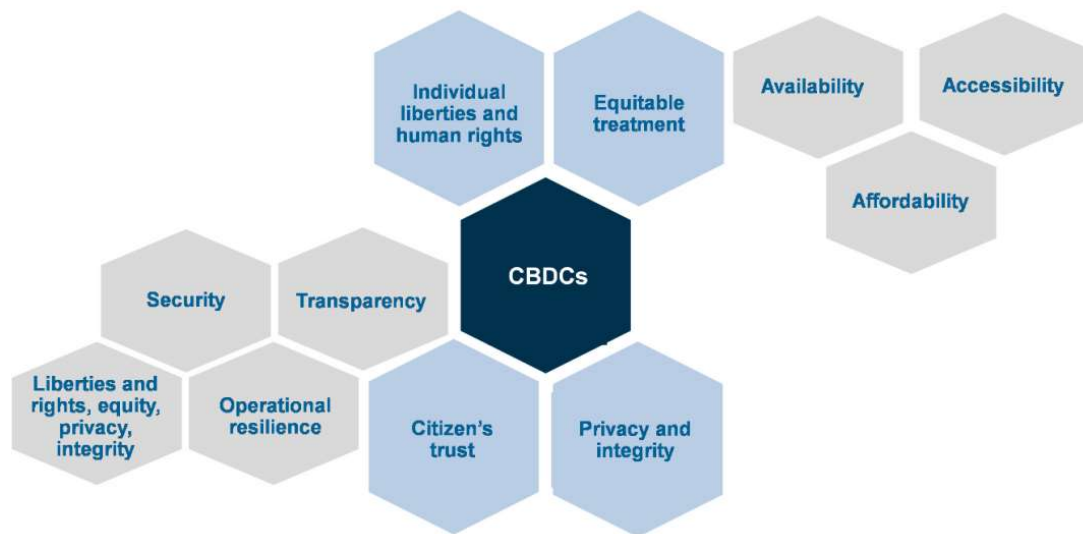
Pravilno načrtovanje in izvajanje CBDC lahko pozitivno vpliva na demokratične vrednote, in sicer z vidika: (i) zaščite državljanovih svoboščin in varstvo človekovih pravic, (ii) pravično obravnavanje državljanov (kar v tem primeru vključuje razpoložljivost in cenovno dostopnost CBDC), (iii) varstvo zasebnosti in (iv) večje zaupanje državljanov v centralne banke/vlado (z varnostjo in operativnim delovanjem sistemov CBDC). Uporaba tehnoloških inovacij bi lahko olajšala vključevanje demokratičnih načel v samo zasnovo CBDC. Tehnološke alternative, ki so na voljo ter so bile doslej obravnavane kot podlaga za CBDC, ne izključujejo nobenega od ciljev demokratičnih vrednot. Inovacije na področju fintech bi lahko spodbudile napredek pri finančnem vključevanju, s krepitvijo konkurence z vstopom novih vrst ponudnikov. Nekaterne inovacije bi lahko koristile vključevanju demokratičnih načel v CBDC, po drugi strani pa lahko nekatere tehnološke inovacije tudi spodkopavajo ali škodujejo demokratičnim načelom, zato je pomembno, na kakšen način bo CBDC zasnovan in implementiran.

Pri zasnovi CBDC je pomembno, da ima vgrajeno zaščito pred neprimernim nadzorom in prisilo ali drugimi oblikami digitalnega avtoritarizma. Slednje vključuje uporabo digitalne tehnologije za omogočanje zatiranja državljanov in zatiranje pravic določenih skupin ali posameznikov. Zaščito pred digitalnim avtoritarizmom bi lahko med drugim dosegli z vključevanjem zasebnosti in razmislekom o omejitvah programirljivosti denarja. Pri uvedbi CBDC je pomembna zaščita izdaje in razpoložljivosti fizične gotovine kot enega od načinov, kako zagotoviti, da lahko tisti, ki ne morejo in/ali ne želijo uporabljati CBDC, še vedno uživajo prednosti dostopa do fizične gotovine. CBDC je potrebno obravnavati kot sredstvo za razširitev varnih plačilnih možnosti, ne pa za njihovo zmanjšanje ali nadomestitev, poudarjajo v OECD gradivu.

² CBDC so bili v celoti vzpostavljeni v treh državah: na Bahamih (Sand Dollar), Jamajki (Jam-Dex) in Nigeriji (e-Naira).

³ Več o ključnih značilnostih in funkcionalnostih CBDC se nahaja na naslednji [povezavi](#).

Slika: Demokratične vrednote, ki so pomembne pri oblikovanju in izvajanju CBDC

Vir: OECD

Pomembni cilj CBDC je tudi finančno vključevanje. Centralne banke vidijo CBDC kot potencialno orodje za spodbujanje finančnega vključevanja, ki na koncu izboljša gospodarsko in družbeno blaginjo. Finančne ovire za vključevanje so lahko visoki bančni stroški, pomanjkanje cenovno dostopne, zanesljive elektronske in digitalne infrastrukture. OECD tudi priporoča, da pri zasnovi CBDC centralne banke razmislijo o tem, da se zagotovijo enaki zaščitni ukrepi za varstvo zasebnosti podatkov, ki se trenutno že zahtevajo od izdajateljev debetnih in kreditnih kartic, ne da bi pri tem ogrozili skladnosti s predpisi o preprečevanju pranja denarja in financiranja terorizma. Demokratična razprava o morebitni izdaji CBDC bi lahko pripomogla k širokemu sprejetju CBDC glede na ekonomske, politične in tudi sociološke razsežnosti. Pred uvedbo CBDC je pomembno posvetovanje s ključnimi deležniki na trgu (poslovnimi bankami, strokovnjaki, javnostjo), da bi se vzpostavilo ozračje zaupanja. Državljeni bodo morali na koncu zaupati v CBDC in centralnim bankam kot izdajateljicam v enaki meri, kot že trenutno zaupajo gotovini kot javni dobrini. Nasprotno bi lahko pomanjkanje zaupanja v CBDC in posledično centralno banko kot izdajateljico spodbudilo večji del prebivalstva k izstopu iz finančnega sistema. Podobno bi lahko kršitve zasebnosti, neustrezna cenovna dostopnost ali katera koli druga tveganja na področjih, spodkopali zaupanje uporabnikov, izdajatelji CBDC pa bi lahko utrpeli škodo na ugledu.

Glede na osrednjo vlogo, ki jo bo CBDC imel v strukturi in delovanju finančnega sistema, je vse bolj pomembno razmisliti o načinih, kako bo CBDC lahko podpiral blaginjo državljanov ter zagotavljal demokratične vrednote in načela. Pomembno je tudi spodbujanje zaupanja uporabnikov, zlasti z varnostjo in operativno odpornostjo sistemov CBDC ter predstavlja temeljni kamen za uspeh pri uporabi CBDC. V ta namen bi bilo treba v zakonodaji, kjer se bo izdal CBDC, zagotoviti stalno razpoložljivost in široko sprejemljivost gotovine kot enega od načinov podpore tistim državljanom, ki ne morejo ali nočejo uporabljati CBDC, da bi še vedno lahko uživali prednosti dostopa do fizične oblike javnega denarja. Morda najpomembnejša odločitev, ki bi lahko omogočila, da CBDC upošteva demokratična načela, je temeljna odločitev države o izdaji CBDC. Vsaka takšna politična odločitev bi morala biti smiselna predvsem za državljane, ki bodo uporabljali CBDC. Takšen CBDC bi moral biti nato skrbno zasnovan in izveden, da bi odražal temeljne vrednote državljanov, ki jim bo služil, in se izognil nenamernim ali nepričakovanim družbenim posledicam.

Pripravil:

Borut Poljšak, Banka Slovenije

Mnenja in zaključki, objavljeni v prispevku v tej publikaciji, ne odražajo nujno uradnih stališč Banke Slovenije ali njenih organov.

7. Serija intervjujev s Slovenci, zaposlenimi pri OECD

V **Seriji intervjujev** s Slovenci, zaposlenimi pri OECD, tokrat predstavljamo mag. **Špelo Berlizg**, analitičarko za mednarodno trgovinsko politiko v OECD.

Izražena mnenja so osebna mnenja intervjuvancev in ne organizacije, pri kateri so zaposleni.

Kakšno je vaše poklicno in strokovno ozadje ter kako ste se zaposlili v OECD?

Po diplomi iz mednarodnega in evropskega prava na univerzi v Hagu sem začela delati kot pravna svetovalka pri OECD, medtem ko sem opravljala magisterij iz mednarodnega prava v Parizu. Kljub začetku v tej vlogi pa sem želela pridobiti izkušnje na različnih področjih. Tako sem se preizkusila v različnih vlogah, med drugim na Direktoratu za evropske, pravne in mednarodne zadeve pri Evropski vesoljski agenciji. Tam sem se osredotočila na pravne raziskave na področju vesoljskega prava, kar me je še posebej pritegnilo. Kljub temu sem ugotovila, da mi je delo za OECD vseeno najbolj pri srcu, kar me je spodbudilo, da sem spremenila prvotni načrt, da bi se po študiju zaposlila v odvetniški pisarni. Tako sem se redno pridružila OECD oddelku za trgovinsko politiko kot analitičarka.

Pri delu mi je med drugim zelo všeč, da dopušča in spodbuja prostor za nadaljnji akademski in strokovni razvoj. Letos sem uspešno pridobila certifikat na področju patentnega prava na Pravni fakulteti Univerze Harvard, kar mi pri delovnih nalogah predstavlja veliko pomoč.

Vir: Špela Berlizg

Ali nam lahko predstavite OECD in njegovo dejavnost z vašega področja?

Moje delo je osredotočeno na pregled tržne odprtosti držav, ki si prizadevajo za članstvo v organizaciji. Vodim pripravo poglavij o intelektualni lastnini, kjer ocenjujemo, kako te države ščitijo intelektualno lastnino, ki je ključna za spodbujanje inovacij in privabljanje tujih investicij. Prav tako primerjamo njihove zakonodaje z mednarodnimi standardi. Preglede tržne odprtosti nato predstavimo Odboru za trgovinsko politiko, ki je sestavljen iz predstavnikov držav članic OECD.

Poleg tega sodelujem pri pripravi analiz in ocen trgovinskih ovir v posameznih državah ter pripravi priporočil, ki državam pomagajo izboljšati dostop do trgov. Eden ključnih vidikov mojega dela je sodelovanje pri posodobitvi indeksa omejevanja trgovine s storitvami (Services Trade Restrictiveness Index - STRI), ki državam članicam in drugim zainteresiranim stranem omogoča boljši vpogled v vpliv zakonodaje na mednarodno trgovino.

Ali imate kakšne projekte in pobude, ki so pomembni za Slovenijo?

Menim, da je delo Oddelka za trgovinsko politiko v OECD zelo pomembno za Slovenijo, saj ima trgovinska politika neposreden vpliv na gospodarsko rast, konkurenčnost in splošno blaginjo države. Naše delo se med drugim osredotoča na analizo in spremljanje globalnih trgovinskih trendov ter regulativnih politik, ki lahko vplivajo na dostop do mednarodnih trgov. S pomočjo orodij, kot je indeks omejevanja trgovine s storitvami, lahko Slovenija pridobi vpogled v to, kako njeni zakoni vplivajo na trgovino s storitvami in identificira področja, kjer bi lahko izboljšala svojo zakonodajo.

Prav tako pa je za Slovenijo pomemben tudi postopek pridružitve novih držav članic k OECD-ju, ki med drugim vključuje tudi članice Evropske Unije, Bolgarijo, Hrvaško in Romunijo. Ta proces krepi regionalno sodelovanje in povezanost, kar odpira nove priložnosti za izmenjavo dobrih praks in reševanje skupnih izzivov. Priključitev teh držav prispeva tudi k stabilnosti in razvoju regije, kar odpira nove priložnosti za gospodarsko sodelovanje, trgovino in investicije.

Pripravila:

Ana Strnad, svetovalka

8. OECD novice in dogodki

V prihodnjih tednih in mesecih so načrtovani naslednji dogodki in objave:

- Letna konferenca: OECD Global Forum on Productivity, 15. - 16. oktobra 2024 v Parizu;
- Forum: Forum on Green Finance and Investment 2024, 15. - 16. oktobra 2024 v Parizu;
- Spletni seminar: OECD Handbook on Living Income and Living Wage Due Diligence, 16. oktobra 2024;
- Globalni forum: OECD Global Forum on Building Trust and Reinforcing Democracy, 21. - 22. oktobra 2024 v Milanu;
- Publikacija: Presentation of the 2024 OECD Guidelines on Corporate Governance of State-Owned Enterprises, 28. oktobra 2024.

Uredila:

Petra Bodlovič, asistentka veleposlanika

9. OECD iLibrary

[OECD iLibrary](#) oz. OECD spletna knjižnica je v svetu priznana kot eden največjih in najbolj uglednih virov mednarodno primerljivih statističnih, okoljskih ter socialno-ekonomskih poročil in podatkov. Z več kot 2 500 naročniškimi ustanovami po vsem svetu daje publikacije OECD na dosegu roke več kot 7 milijonom uporabnikov v več kot 100 državah in je dostopna:

- **Univerzam, raziskovalnim organizacijam in posameznim raziskovalcem:** akademikom in študentom vseh stopenj pomaga dostopati do najnovejših raziskav in podatkov, ki podpirajo njihovo delo in so na tekočem z najnovejšim razvojem na svojem področju;
- **Knjižnicam;**
- **Podjetjem, pravnim in finančnim storitvam ter drugim v zasebnem sektorju:** podatki in poročila zagotavljajo izčrpen pregled standardov, trgov, držav in regij, ki lahko pomagajo pri rasti podjetij;
- **Vladam, javni upravi, nevladnim organizacijam in možganskim trustom (think tanks):** iz izkušenj drugih držav razumeti, zakaj nekatere politike delujejo drugače.

Vsako leto je preko OECD iLibrary objavljenih okoli 500 novih naslovov. Knjižnica vsebuje na tisoče e-knjig, poglavij, tabel in grafov, prispevkov, člankov, povzetkov, kazalnikov, podatkovnih baz in zdaj tudi [podcastov](#) – dostopni po temi, državi ali vrsti vsebine.

OECD zbira podatke od državnih statističnih uradov, mednarodnih organizacij ter drugih uradnih virov in analiz. Na podlagi preverjenih metodologij omogoča zanesljivo primerjavo med državami. Z ugotavljanjem najboljših praks in pomočjo državam pri učenju ena od druge OECD prispeva k izboljšanju oblikovanja politik po vsem svetu.

Kot odgovor na krizo COVID-19 je OECD ustvaril namensko vozlišče (t.i. OECD COVID-19 hub), ki zagotavlja podatke, analize in priporočila, ki obravnavajo vpliv pandemije. To vozlišče je korenito spremenilo način objavljanja in h knjižnici pritegnilo še več občinstva ter eksponentno povečalo širjenje informacij.

Interaktivno in uporabniku prijazno

Knjižnica OECD uporabniku ponuja enostavne funkcije, ki omogočajo:

- enostavno deljenje povezav in navedba virov;
- orodje za citiranje za lažje ustvarjanje bibliografij;
- odziven dizajn za vse vrste naprav;
- vsebino na voljo v številnih različnih formatih;
- napredne funkcije iskanja;
- množične prenose podatkov v formatu CSV in Excel;
- Hiter prenos grafikonov in podatkov s StatLinks.

OECD iLibrary omogoča tudi shranjevanje vaših iskanj v zgodovini, deljenje iskanj z vašimi kolegi, personalizirano naročanje na nove vsebine, shranjevanje in deljenje povezav do najljubših vsebin ter tudi trening za naročnike, ki je na voljo na zahtevo in ki ga vodi podporna ekipa spletne knjižnice.

V nadaljevanju predstavljamo knjižnico po tematskih sklopih ter publikacijah:

- **Kmetijstvo in prehrana:**

Ključne publikacije:

- [Methodology of the OECD database on export restrictions on staple crops](#)
- [OECD-FAO Agricultural Outlook 2024-2033](#)
- [Characterising farming resilience capacities in the face of drought and animal diseases](#)
- [Export restrictions on staple crops since 2007](#)
- [Agricultural Policy Monitoring and Evaluation 2023 \(statistični podatki\)](#)

- **Razvoj:**

Ključne publikacije:

- [Africa's Development Dynamics 2024](#)
- [Pathways Towards Effective Locally Led Development Co-operation](#)
- [Fostering innovation in low- and middle-income countries through challenge funds and prizes](#)
- [How philanthropic foundations support gender equality and women's empowerment](#)
- [Revenue Statistics in Africa 2023 \(statistični podatki\)](#)

- **Ekonomija:**

Ključne publikacije:

- [Tax Policy Reforms 2024](#)

- [OECD Economic Outlook, Interim Report September 2024](#)
- [An Agenda for Housing Policy Reform](#)
- [Reviving productivity growth](#)
- [Worn out: COVID-19, Women and the Great Exhaustion \(multimedija\)](#)
- [Main Economic Indicators, Volume 2023 Issue 12 \(statistični podatki\)](#)

- **Izobraževanje:**

Ključne publikacije:

- [Africa's Development Dynamics 2024](#)
- [Bridging Talent Shortages in Tech](#)
- [Teenage career uncertainty](#)
- [Fewer books and more educational software](#)
- [What is PISA's role in global education? A conversation \(multimedija\)](#)
- [Education at a Glance 2023 \(statistični podatki\)](#)

- **Zaposlovanje:**

Ključne publikacije:

- [Africa's Development Dynamics 2024](#)
- [Bridging Talent Shortages in Tech](#)
- [The "clean energy transition" and the cost of job displacement in energy-intensive industries](#)
- [Étude comparative des dépenses et du financement de la protection sociale en France et en Allemagne](#)
- [Helena Morrissey on why boardrooms need more women \(multimedija\)](#)
- [OECD Labour Force Statistics 2022 \(statistični podatki\)](#)

- **Energija:**

Ključne publikacije:

- [Determining the Price of Minerals](#)
- [OECD Green Growth Policy Review of Egypt 2024](#)
- [Household energy choices](#)
- [Bridging the clean energy investment gap](#)
- [World Energy Outlook 2023 \(statistični podatki\)](#)

- **Okolje:**

Ključne publikacije:

- [Policy Scenarios for Eliminating Plastic Pollution by 2040](#)
- [Emission Scenario Document on Chemicals Used in Hydraulic Fracturing](#)
- [Green budgeting in the Government of Canada](#)

- [Adapting infrastructure to changing climatic conditions](#)
- [Sustainable public procurement in the midst of the climate crisis \(muldimedija\)](#)
- [OECD Regions and Cities at a Glance 2022 \(statistični podatki\)](#)

- **Finance in investicije:**

Ključne publikacije:

- [Competition Policy in Digital Markets](#)
- [OECD Due Diligence Guidance for Responsible Business Conduct](#)
- [Supporting the new generation of retail investors in France](#)
- [Competition, Fintechs and Open Banking](#)
- [Transition finance: What is it and why is it needed? \(muldimedija\)](#)
- [Corporate Tax Statistics 2023 \(statistični podatki\)](#)

- **Upravljanje:**

Ključne publikacije:

- [Strategic Review of the Egyptian Goodwill Committee](#)
- [Second Progress Review of Latvia's Public Utilities Commission](#)
- [Green budgeting in the Government of Canada](#)
- [Regulatory approaches to Artificial Intelligence in finance](#)
- [Sustainable public procurement in the midst of the climate crisis \(muldimedija\)](#)
- [OECD Regions and Cities at a Glance 2020 \(statistični podatki\)](#)

- **Industrija in storitve:**

Ključne publikacije:

- [Mapping financial and technical assistance for industry decarbonisation in emerging markets and developing economies](#)
- [Future-Proofing the Skills System in the Glasgow City Region \(Scotland, United Kingdom\)](#)
- [Industry concentration in Europe](#)
- [Defining the geographical level of competition](#)
- [Young entrepreneurs: Money, mindset and motivation \(muldimedija\)](#)
- [Tourism employment \(statistični podatki\)](#)

- **Jedrsko energija:**

Ključne publikacije:

- [Benchmark Study on Pellet-Cladding Mechanical Interaction in Light Water Reactor Fuel \(Volume 2\)](#)

- [Benchmark Study on Pellet-Cladding Mechanical Interaction in Light Water Reactor Fuel \(Volume I\)](#)
 - [From recovery to resilience: Designing a sustainable future for Fukushima](#)
 - [Applicability of Nuclear Fuel Safety Criteria to Accident-Tolerant Fuel Designs](#)
 - [Nuclear Energy Data 2021 \(statistični podatki\)](#)
- **Znanost in tehnologija:**

Ključne publikacije:

 - [G20 Compendium on Data Access and Sharing Across the Public Sector and with the Private Sector for Public Interest](#)
 - [Handbook on Measuring Digital Trade, Second Edition](#)
 - [Industry concentration in Europe](#)
 - [Defining the geographical level of competition](#)
 - [What role will artificial intelligence \(AI\) play in the classroom? \(muldimedija\)](#)
 - [Main Science and Technology Indicators, Volume 2022 Issue 2 \(statistični podatki\)](#)
- **Socialne zadeve, migracije in zdravje:**

Ključne publikacije:

 - [Skills and Labour Market Integration of Immigrants and their Children in Iceland](#)
 - [Securing Medical Supply Chains in a Post-Pandemic World](#)
 - [The “clean energy transition” and the cost of job displacement in energy-intensive industries](#)
 - [Étude comparative des dépenses et du financement de la protection sociale en France et en Allemagne](#)
 - [Can the social economy help refugees access jobs? \(muldimedija\)](#)
 - [Pensions at a Glance 2023 \(statistični podatki\)](#)
- **Obdavčitev:**

Ključne publikacije:

 - [Determining the Price of Minerals](#)
 - [Crypto-Asset Reporting Framework XML Schema](#)
 - [Adapting intergovernmental fiscal transfers for the future](#)
 - [Navigating conflict and fostering co-operation in fiscal federalism](#)
 - [Gordon Brown shares how far we have come on the fight against tax evasion \(muldimedija\)](#)
 - [Corporate Tax Statistics 2023 \(statistični podatki\)](#)
- **Trgovina:**

Ključne publikacije:

 - [Economic Implications of Data Regulation](#)

- [OECD Inventory of Export Restrictions on Industrial Raw Materials 2024](#)
- [Digital trade and labour markets in the United Kingdom](#)
- [Making the most out of digital trade in the United Kingdom](#)
- [How to make supply chains more resilient with the OECD's Marion Jansen \(multimedija\)](#)
- [International Trade by Commodity Statistics, Volume 2023 Issue 4 \(statistični podatki\)](#)

- **Promet:**

Ključne publikacije:

- [OECD Tourism Trends and Policies 2024](#)
- [Sustainable Accessibility for All](#)
- [Household transport choices](#)
- [CIF/FOB margins](#)
- [Road Safety Annual Report 2022 \(statistični podatki\)](#)

- **Mestni, podeželski in regionalni razvoj:**

Ključne publikacije:

- [Enabling Inter-Municipal Shared Service Provision in Lithuania](#)
- [Future-Proofing the Skills System in the Glasgow City Region \(Scotland, United Kingdom\)](#)
- [Adapting infrastructure to changing climatic conditions](#)
- [The geography of green innovation hubs in OECD regions](#)
- ["Open for business?" How to create opportunities in entrepreneurship for everyone \(multimedija\)](#)
- [OECD Regions and Cities at a Glance 2022 \(statistični podatki\)](#)

Prijava v OECD spletno knjižnico omogoča neomejen dostop do ustreznih vsebin. Ne glede na to, ali delujete v akademski sferi, državni instituciji ali v podjetju, boste vi in vaši uporabniki imeli koristi od obsežnih podatkov in poglobljene analize OECD. S skoraj 500 tisoč uporabniki mesečno je OECD iLibrary ključen vir za strokovnjake in študente po vsem svetu.

Uredila:

Petra Bodlovič, asistentka veleposlanika

Uporabne povezave

Stalno predstavništvo Republike Slovenije pri OECD

- Uradna spletna stran: <https://www.gov.si/predstavnistva/stalno-predstavnistvo-pri-oecd-pariz/>
- Facebook: <http://www.facebook.com/SLOtoOECD/>
- Twitter: <https://twitter.com/SLOtoOECD>

OECD

- OECD: <http://www.oecd.org/>
- OECD - Careers: <http://www.oecd.org/careers/>
- OECD - YouTube: <http://www.youtube.com/oecd>
- OECD - Facebook: <https://www.facebook.com/theOECD>
- OECD - Twitter: <https://twitter.com/oecd>
- OECD - Flickr: <https://www.flickr.com/photos/oecd>

Agencije

- Mednarodna agencija za energijo (International Energy Agency - IEA): <https://www.iea.org/>
- Agencija za jedrsko energijo (Nuclear Energy Agency - NEA): <http://www.oecd-nea.org/>
- Razvojni center OECD (DEV): <http://www.oecd.org/dev/>
- Mednarodni transportni forum (International Transport Forum - ITF): <http://www.itf-oecd.org/>

©MySociety

Kontakt

Stalno predstavništvo pri OECD Pariz

28, rue Bois-le-Vent

75016 Pariz

Francija

Tel: +33 1 44 96 50 69

E-pošta: slomission.paris@gov.si

Če tovrstnih informacij ne želite prejemati, vas prosimo, da pošljite povratno e-pošto na zgoraj navedeni naslov, da vas odstranimo s seznama naslovnikov. Obveščamo vas, da identifikacijskih podatkov ne zbiramo in ne obdelujemo za namen njihovega prenosa ali prodaje zunanjim subjektom za namene trženja in ne pošiljamo sporočil v imenu tretjih oseb.